

KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
OSNOVNA ŠKOLA

Predmet: OSNOVE TEHNIKE

Sarajevo, juni 2020. godine

Na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj.35/05), člana 15. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 7/08, 16/08, 14/10, 30/11) i člana 24. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 23/17 i 33/17), a u vezi sa programskim aktivnostima Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade, m i n i s t a r imenuje Komisiju za reviziju Nastavnog programa nastavnog predmeta Osnove tehnike za V razred osnovne škole.

Komisija za reviziju nastavnog programa iz nastavnog predmeta Osnove tehnike u V (petom) razredu osnovne škole:

- 1. Edin Đedović, Magistar tehničkog odgoja, JU OŠ „Osman Nakaš“, predsjednik*
- 2. Armina Bukvić, Magistar kulture življenja i tehničkog odgoja, JU OŠ „Sokolje“, član*
- 3. Vahid Okić, Profesor tehničkog odgoja i informatike, JU OŠ „Hrasno“, član*
- 4. Ibrahim Đogić, Magistar kulture življenja i tehničkog odgoja sa informatikom, JU OŠ „Aneks“, član*

SADRŽAJ

OSNOVE TEHNIKE	4
UVOD- OPIS PREDMETA	4
CILJ NASTAVE PREDMETA	4
ZADACI NASTAVE PREDMETA	4
NASTAVNE CJELINE I OBLASTI	5
UVOD U NASTAVNI PREDMET (1 sat)	5
TEHNIKA I TEHNOLOGIJA (4 sata)	5
TEHNIČKO CRTANJE (7 sati).....	5
MATERIJALI (9 sati)	5
TEHNIKA U ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE (4 sata)	6
SAOBRAĆAJ (6 sati)	6
IZBORNI DIO (4 sata).....	6
DIDAKTIČKO-METODIČKE NAPOMENE	13
OCJENJIVANJE.....	13
PRILAGOĐAVANJE PROGRAMA	14
USLOVI ZA VRŠENJE POSLOVA:.....	14

OSNOVE TEHNIKE
V razred
(1 sat sedmično- 35 sati godišnje)

UVOD- OPIS PREDMETA

Predmet *Osnove tehnike* koncipiran je tako da se izučava uvod u tehniku u širem smislu kroz usvajanje osnovnih tehničkih pojmova, pravila tehničkog crtanja, te razvijanja racionalnosti, ekonomičnosti i motorike kod učenika kroz upotrebu pribora i alata kako bi učenici bili spremni za izučavanje predmeta Tehnička kultura koji se izučava od 6. do 9. razreda. Realizacija nastave izvodi se u kabinetima, radionicama i multimedijalnim učionicama. Kabineti trebaju biti opremljeni odgovarajućim alatima, priborom i materijalima potrebnim za izvođenje nastave. Nastava u okviru ovog predmeta se izvodi kroz predavanja, vježbe i kreativne radionice.

CILJ NASTAVE PREDMETA

Cilj nastave predmeta *Osnove tehnike* u 5. razredu devetogodišnje osnovne škole je da upozna učenike sa osnovnim elementima tehnike i tehnologije, kao jednim od najbitnijih segmenata života savremenog čovjeka, kao i da ih pripremi za što uspješnije pohađanje nastave i usvajanje znanja iz predmeta Tehnička kultura. Učenici iz ovog predmeta usvojit će znanja o osnovnim pojmovima u tehnici, tehnologiji, tehničkom crtanju, materijalima, alatima i priboru, te postupcima za obradu materijala, HTZ, saobraćajnom kulturom, tehnikom u zaštiti životne sredine.

ZADACI NASTAVE PREDMETA

Opći zadaci nastave *Osnova tehnike* su navesti učenike na prvu primjenu znanja u tehnici i tehnologiji i razvoj opće tehničke kulture koju čine znanje i djelovanje.

Pojedinačni zadaci su:

- uvođenje učenika u tehnička i tehnološka znanja,
- podizanje svijesti kod učenika o tehnici i tehnologijama: pripreme, organizacija, dostignuća, mogućnosti koje iste pružaju,
- uvođenje učenika u kreativan rad putem kreativnih radionica s ciljem izrade predmeta od upotrebne vrijednosti (škola, domaćinstvo...),
- upoznavanje učenika sa kreativnim programima za ilustraciju i crtanje,
- podizanje nivoa korelacije između nastavnih predmeta: tehnička kultura, informatika, matematika, moja okolina, biologija, kultura življenja,
- upoznavanje osobina materijala i njihovih tehnoloških karakteristika,
- ovladavanje elementarnim postupcima obrade materijala, kao i upotrebom alata,
- razvijanje kreativnosti, mašte, osjećaja za koristan rad i tehničkog stvaralaštva kroz izradu predmeta od upotrebne i estetske vrijednosti,
- osposobljavanje učenika za pravilno i bezbjedno kretanje u saobraćaju, poznavanje osnovnih saobraćajnih pravila i propisa,

- podizanje nivoa svijesti kod učenika o značaju očuvanja životne okoline i uticaja tehnike na životnu okolinu, kao i o značaju njene primjene na zaštitu životne okoline,
- poticanje na samostalnost i samoinicijativu učenika,
- ukazivanje na značaj individualnog rada, sa postepenim uvođenjem rada u paru, kao kvalitetnoj pripremi za kasniji rad u grupi/timu,
- razvijanje motorike kroz manipulaciju alatima i priborom.

NASTAVNE CJELINE I OBLASTI

- Uvod u nastavni predmet (1)
- Tehnika i tehnologija (4)
- Tehničko crtanje (7)
- Materijali (9)
- Tehnika u zaštiti životne sredine (4)
- Saobraćaj (6)
- Izborni dio (4)

UVOD U NASTAVNI PREDMET (1 sat)

Sadržaj nastave iz *Osnova tehnike* u 5. razredu: planiranje i priprema za rad u kabinetima za tehničku kulturu, organizacija radnih mjesta, HTZ, literatura i pribor za praćenje i realizaciju nastavnih sadržaja.

TEHNIKA I TEHNOLOGIJA (4 sata)

Definisanje osnovnih pojmova: šta je tehnika, tehnologija, podjela tehnike, zanimanja u tehnici, historijat i razvoj tehnike i tehnologije.

TEHNIČKO CRTANJE (7 sati)

Savladvanje osnovnih pravila tehničkog crtanja: tehničko pismo, vrste linija, rukovanje i upotreba pribora za tehničko crtanje, pravila kotiranja, mjerilo/razmjera, format A4, okvir, zaglavlje i sastavnica (*primjena računara za crtanje tehničkih crteža ukoliko u školi postoje uslovi za rad učenika na računaru*). Izrada tehničke dokumentacije za praktičan rad.

MATERIJALI (9 sati)

Upoznavanje sa materijalima: papir, karton, ljepenka, koža, platno, plastična folija - dobijanje, prerada, poluproizvodi, proizvodi, osobine i primjena. Upoznavanje sa mehaničkim svojstvima pomenutih materijala, kao i sa alatima za njihovu obradu. Alat i pribor za rad sa ovim materijalima. Osnovne operacije obrade materijala u cilju dobijanja predmeta, modela i maketa od upotrebne

vrijednosti, *(kombinacija teoretskog izlaganja i praktičnog rada, fokus staviti na praktičan rad i kroz praktičan rad učenici se upoznaju sa osobinama materijala).*

TEHNIKA U ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE (4 sata)

Upoznavanje sa osnovnim principima uticaja tehnike i tehnologije u zaštiti životne okoline: reciklaža, prerada starog papira, organizacija skladištenja papirnog otpada, *(kombinacija teoretskog izlaganja i praktičnog rada – kanta za sortiranje otpada, filter za zrak ili vodu, uređaji za praćenje zagađenosti zraka i sl).*

SAOBRAĆAJ (6 sati)

Usvajanje osnovnih znanja o saobraćajnim pravilima i propisima: uloga i značenje saobraćajnih znakova, osnovni pojmovi, regulisanje saobraćaja na raskrsnicama, bicikl kao saobraćajno sredstvo *(kombinacija teoretskog izlaganja i praktičnog rada-izrada saobraćajnog znaka, maketa raskrsnice i sl.)*

IZBORNI DIO (4 sata)

Izrada praktičnog rada iz izučavanih oblasti, materijali, saobraćaj, tehnika u zaštiti životne sredine, prema željama učenika.

Kreativna radionica:

Praktična primjena usvojenih znanja iz tehničkog crtanja, osobine materijala, obrada, alati i pribor za obradu papira, kartona, ljepenke, kože, platna, plastične folije, kao i iz saobraćajno-tehničke kulture;

- izrada geometrijskih figura i tijela
- izrada odgojno-obrazovnih panoa, prigodnih čestitki
- izrada igračaka, kreativne igračke (razne vrste slagalica od kartona)
- izrada modela saobraćajnih sredstava (kopnenog, vodenog i zračnog saobraćaja) uz upoznavanje sa osnovnim mehaničkim karakteristikama
- izrada nacрта modela saobraćajnih sredstava (kopnenog, vodenog i vazdušnog saobraćaja)
- izrada kreativnih programa za testiranje usvojenih znanja iz saobraćajno-tehničke kulture, zaštite životne sredine.

Tabela 1-Nastavne cjeline i oblasti sa brojem sati izučavanja

Nastavna oblast	Broj sati				Ukupno
	Obrada	Utvrđivanje	Vježba	Praktičan rad	
Uvod u predmet	1				1
Tehnika i tehnologija	2	2			4
Tehničko crtanje	2	1	4		7
Materijali	2	1	1	5	9
Tehnika u zaštiti životne okoline	1			3	4
Saobraćaj	1		1	4	6
Izborni dio – kreativne radionice				4	4
UKUPNO	9	4	6	16	35

Tabela 2- Nastavne oblasti i sadržaj

Nastavna oblast i sadržaj		
Sadržaj nastave iz Osnova tehnike u 5. razredu: planiranje i priprema za rad u kabinetima za tehničku kulturu, organizacija radnih mjesta, HTZ, literatura i pribor za praćenje i realizaciju nastavnih sadržaja. Definisanje osnovnih pojmova: šta je tehnika, tehnologija, podjela tehnike, zanimanja u tehnici, historijat i razvoj tehnike.		
Aktivnosti učenika	Očekivana postignuća	Aktivnosti nastavnika
Praćenje izlaganja i svih prezentacija predmetnog nastavnika, kao i aktivno sudjelovanje u istom. Aktivno učešće u kreiranju časa podrazumjeva adekvatnu pripremu učenika da prikupe određeni broj informacija sa: medija, interneta, literature i sl. (priprema multimedijalnog sadržaja, pisanog materijala i crteža za izradu obrazovnog panoa)	Usvajanje osnovnih znanja o: tehnici, tehnologiji, značaju tehnike u svakodnevnom životu, razvoju tehnike, naučnicima zaslužnim za razvoj različitih oblast tehnike, afirmacija i otkrića iz tehničkih oblasti. Upoznavanje sa zanimanjima (uvod u profesionalnu orijentaciju), razvijanje opšte kulture, proširivanje vlastitih afiniteta i ljubavi prema važnom segmentu ljudskog	Izlaganja nastavnog gradiva primjenom različitih metoda u cilju što kvalitetnije, zanimljivije i afirmativnije prezentacije gradiva. Postavljanje različitih vrsta jednostavnih pitanja potiče učenike na kvalitetne odgovore. Nastavnik ilustruje, objašnjava i prezentira prethodno pripremljen obrazovni pano, koji kreira zajedno sa učenicima.

	života (bez tehnike, tehnologije je nezamisliv život savremenog čovjeka u 21. vijeku)	U cilju osavremenjavanja nastavnog procesa nastavnik uključuje i multimedijalne sadržaje: hronološki prikaz tehničkih ostvarenja, podatke o životu ljudi zaslužnih na polju tehnike.

Nastavna oblast i sadržaj		
Savladavanje osnovnih pravila tehničkog crtanja: tehničko pismo, vrste linija, rukovanje i upotreba pribora za tehničko crtanje, pravila kotiranja, mjerilo/razmjera, format A4, okvir, zaglavlje i sastavnica (primjena računara za crtanje tehničkih crteža).		
Aktivnosti učenika	Očekivana postignuća	Aktivnosti nastavnika
Aktivno sudjelovanje u svim oblicima nastavnog rada.	Učenici usvajaju osnovna znanja o tehničkom crtanju, značaju poznavanja tehničkog crtanja, ulozi i značaju tehničkih crteža. Vizuelno uočavaju i usvajaju znanja o crtanju u mjerilu/razmjeri, kako se i zašto kotira/dimenzioniše tehnički crtež, usvajaju znanja o veličinama /formatima tehničkih crteža i njegovom izgledu (sadržaju) sa posebnim akcentom na format crteža A4. Usvajaju znanja o zanimanjima i stručnoj spremi osoba koje se u profesionalnom životu bave kreacijama i ilustracijama različitih dijelova mašina, uređaja i sl.	Izlaže nastavno gradivo vezano za osnovna pravila tehničkog crtanja. Primjenjuje različite metode u cilju što kvalitetnije, i afirmativnije prezentacije gradiva. Objašnjava i prezentira prethodno pripremljen obrazovni pano, koji kreira zajedno sa učenicima. U cilju osavremenjavanja nastavnog procesa nastavnik uključuje i upotrebu grafoskopa, radnih lista, a posebno multimedijalnih sadržaja iz oblasti tehničkog crtanja.
Praćenje izlaganja i prezentacija predmetnog nastavnika, praćenje multimedijalnih i drugih sadržaja koji prezentiraju nastavno gradivo na času.		
Upoznavanje sa sastavom pribora za tehničko crtanje i njegovim pravilnim korištenjem, usvajanje elementarnih znanja iz tehničkog crtanja.		

Nastavna oblast i sadržaj

Upoznavanje sa materijalima: papir, karton, ljepenka, koža, platno, plastična folija - dobijanje, prerada, poluproizvodi, proizvodi, osobine i primjena. Upoznavanje sa mehaničkim svojstvima pomenutih materijala, kao i sa alatima za njihovu obradu.. Alat i pribor za rad sa ovim materijalima. Osnovne operacije obrade materijala u cilju dobijanja predmeta, modela i maketa od upotrebne vrijednosti, (kombinacija teoretskog izlaganja i praktičnog rada).

Aktivnosti učenika	Očekivana postignuća	Aktivnosti nastavnika
Aktivno sudjelovanje u izlaganju predmetnog nastavnika i praćenje multimedijalnih i drugih sadržaja koji prezentiraju nastavno gradivo na času. Uz adekvatnu pripremu učenik može na kvalitetan način, primjenom do sada usvojenih znanja iz ove oblasti vezane za različite materijale, aktivnošću na izradi ilustracija-crteža, kao praćenju zanimljivih članaka i informacija sa medija, učestvovati u kreiranju obrazovnog panoa.	Učenici usvajaju osnovna znanja o materijalima koji su namijenjeni njihovom uzrastu: papir, karton, ljepenka, koža, platno, plastična folija. Usvajaju znanja o alatima i priborima za obradu ovih materijala, a ono što je posebno specifično redosljedu radnih operacija koje se primjenjuju kod izrade predmeta i uređaja od upotrebne vrijednosti.	Izlaganja nastavnog gradiva primjenom vezano za osnovne materijale (papir, karton, ljepenka, koža, platno, plastična folija), kao i o alatu i priboru za rad sa ovim materijalima. Korištenje različitih metoda u cilju što kvalitetnije prezentacije gradiva. Postavljanje različitih vrsta jednostavnih pitanja potiče učenike na kvalitetne odgovore. Nastavnik uključuje i upotrebu projektora, izradu obrazovnog panoa, a posebno multimedijalnih sadržaja iz oblasti materijala i njihove industrijske prerade, reciklaže i sl. Demonstrira radne operacije sa alatom koji je namjenjen za dalju obradu u cilju dobijanja finalnih proizvoda.

Nastavna oblast i sadržaj

Upoznavanje sa osnovnim principima uticaja tehnike i tehnologije u zaštiti životne okoline: reciklaža, prerada starog papira, organizacija skladištenja papirnog otpada, (kombinacija teoretskog izlaganja i praktičnog rada).

Aktivnosti učenika	Očekivana postignuća	Aktivnosti nastavnika
Praćenje izlaganja i svih prezentacija nastavnika, kao i aktivno sudjelovanje u istom. Praćenje multimedijalnih i drugih sadržaja koji prezentiraju nastavno gradivo na času. Uz adekvatnu pripremu učenik može na kvalitetan način primjenom do sada usvojenih znanja iz ove oblasti, učestvovati u kreiranju obrazovnog ppanoa.	Učenici usvajaju osnovna znanja tehničkim mjerama zaštite životne okoline (reciklaža, organizacija i upravljanje deponijama papira i papirnih proizvoda). Usvajanje znanja o novim proizvodima napravljenih od otpadnih papirnih materijala.	Prezentacija gradiva it tematike vezane za osnovne principe uticaja tehnike i tehnologije u zaštiti životne okoline: reciklaža, prerada starog papira, organizacija skladištenja papirnog otpada. Korištenje različitih metoda u cilju što kvalitetnije i afirmativnije U cilju osavremenjavanja nastavnog procesa nastavnik uključuje i upotrebu projektora, izradu obrazovnog ppanoa, a posebno multimedijalnih sadržaja iz oblasti osobina materijala, predmeta i uređaja tehničkim mjerama zaštite životne okoline. Poseban obrazovni osvrt dati na tehničke mjere zaštite životne okoline i uticaj fabrika za preradu papira na životnu okolinu, uticaj sječe šume na eroziju tla, industrijsku preradu, reciklaži i sl.).

Nastavna oblast i sadržaj

Usvajanje osnovnih znanja o saobraćajnim pravilima i propisima: uloga i značenje saobraćajnih znakova, osnovni pojmovi, regulisanje saobraćaja na raskrsnicama, bicikl kao saobraćajno sredstvo (kombinacija teoretskog izlaganja i praktičnog rada).

Aktivnosti učenika	Očekivana postignuća	Aktivnosti nastavnika
Praćenje izlaganja vezanih za saobraćajna pravila i propise, kao i aktivno sudjelovanje u istom. Praćenje multimedijalnih i drugih sadržaja koji prezentiraju nastavno gradivo vezano za saobraćajna pravila i propise. Uz adekvatnu pripremu učenik može na kvalitetan način primjenom do sada usvojenih znanja iz ove oblasti učestvovati u kreiranju obrazovnog panoa.	Učenici usvajaju osnovna znanja o saobraćajnim pravilima i propisima: usvajanje teoretskih znanja o bezbjednosti u saobraćaju, definicijama: saobraćajni znakovi, šta je pješak, kolovoz, kolovozna traka, trotoar, saobraćajna traka, pješački prelaz, nosivost, vozila, opterećenje, radnje vozilom na putu, pravila regulisanja saobraćajana raskrsnicama: pravilo desne strane, saobraćajnim znacima. Bicikl u javnom saobraćaju, savladavanje vožnje bicikla na adekvatno ocrtanom poligonu (prepreke, zaustavljanje, mimoilaženje, startanje isl.)	Izlaganje nastavnog gradiva o o saobraćajnim pravilima i propisima, ulozi i značenju saobraćajnih znakova, regulisanju saobraćaja na raskrsnicama. Primjena različitih metoda u cilju što kvalitetnije, zanimljivije i afirmativnije prezentacije gradiva. U cilju osavremenjavanja nastavnog procesa nastavnik uključuje i upotrebu grafoskopa, izradu obrazovnog panoa, radnih listi, a posebno multimedijalnih sadržaja iz oblasti saobraćajno-tehničke kulture, bezbjednosti u saobraćaju, faktora bezbjednosti i sl.

Nastavna oblast i sadržaj

IZBORNI DIO I KREATIVNA RADIONICA: *praktična primjena usvojenih znanja iz tehničkog crtanja, kotiranje, osobine materijala, obrada, alati i pribor za obradu papira, kartona i ljepenke, kao i iz saobraćajno-tehničke kulture)*

- izrada geometrijskih figura i tijela
- izrada odgojno-obrazovnih panoa, prigodnih čestitki
- izrada igračaka, kreativne igračke (razne vrste slagalica od kartona)
- izrada modela saobraćajnih sredstava (kopnenog, vodenog i zračnog saobraćaja) uz

upoznavanje sa osnovnim mehaničkim i fizičkim karakteristikama (korelacija nastavnog gradiva: tehnika-informatika).

Aktivnosti učenika	Očekivana postignuća	Aktivnosti nastavnika
Aktivno učešće u radu prema uputstvima predmetnog nastavnika i aktivna primjena usvojenih znanja iz tehničkog crtanja, materijala, osobina materijala, radnih operacija, alata, HTZ, mjerama štednje i ekonomičnosti.	Učenici primjenjuju usvojena znanja o tehničkom crtanju na osnovu čega se stiče ukupan uvid u stepen usvojenosti nastavnog gradiva.	Realizaciju vježbi iz tehničkog crtanja i svladavanje radnih operacija i rukovanje alatom u obradi kartona, papira i ljepenke nastavnik može realizovati adekvatnim izborom jednostavnog predmeta koji će se praviti u kreativnim radionicama. Priprema takvog rada podrazumjeva izbor jednostavnih slagalica koje su sastavljene od geometrijskih likova (trokut, kvadrat, krug, pravougaonik, romb) ili izradu geometrijskih tijela.
Primjena znanja: čitanje i analiza gotovih tehničkih crteža, izrada tehničkih crteža, primjena radnih operacija i rukovanje alatom.	Vježba: savladavanje osnovama rukovanja priborom.	Nastavnik savjetima i adekvatnim pomaganjem na praktičan rad uvodi učenike u srž primjene usvojenih znanja, demonstrira radne postupke iz stalno potenciranje realizacije učeničkih aktivnosti (samostalnost učenika u radu).
Aktivno učešće u radu prema uputstvima predmetnog nastavnika i aktivna primjena usvojenih znanja iz obrade materijala: radne operacije i alat za obradu; papira, kartona i ljepenke (mjerenje, obilježavanje, rezanje, siječenje, dotjerivanje, izrada otvora, savijanje, spajanje, estetsko dotjerivanje).	Vježba: razvijanje osjećaja za pravilnu ilustraciju svih vrsta linija u odnosu na njenu ulogu na tehničkom crtežu.	Nastavnik savjetima i adekvatnim pomaganjem na praktičan rad uvodi učenike u srž primjene usvojenih znanja, demonstrira radne postupke iz stalno potenciranje realizacije učeničkih aktivnosti (samostalnost učenika u radu).
Samostalan pristup radu, razvijanje vlastite kreativnosti i sticanje radnih navika.	Vježba: razvijanje osjećaja prema ilustraciji u mjerilu/razmjeri.	Nastavnik savjetima i adekvatnim pomaganjem na praktičan rad uvodi učenike u srž primjene usvojenih znanja, demonstrira radne postupke iz stalno potenciranje realizacije učeničkih aktivnosti (samostalnost učenika u radu).
	Učenici primjenjuju usvojena znanja o obradi materijala, radnim operacijama i alatom za obradu: papira, kartona ljepenke.	Nastavnik savjetima i adekvatnim pomaganjem na praktičan rad uvodi učenike u srž primjene usvojenih znanja, demonstrira radne postupke iz stalno potenciranje realizacije učeničkih aktivnosti (samostalnost učenika u radu).
	Razvijanje osjećaja za korelaciju pokreta, primjena mjera HTZ-a, mjere štednje itd.	Nastavnik savjetima i adekvatnim pomaganjem na praktičan rad uvodi učenike u srž primjene usvojenih znanja, demonstrira radne postupke iz stalno potenciranje realizacije učeničkih aktivnosti (samostalnost učenika u radu).

DIDAKTIČKO-METODIČKE NAPOMENE

- Nastava iz *Osnova tehnike* realizuje se u kabinetu, školskoj radionici ili na poligonu koji je u tu svrhu posebno pripremljen (*samo pojedini dijelovi programa*).
- Kabinet za *Osnove tehnike* treba biti opremljen potrebnim alatima, priborima, mašinama, računarom i materijalima koji su neophodni za realizaciju programskih sadržaja.
- Nastava iz ovog predmeta se realizuje putem kreativnih radionica, praktičnih vježbi i predavanja.
- Za uspješnu realizaciju sadržaja ove nastave potrebno je u pripremnoj fazi za praktičan rad obezbjediti potrebnu tehničku dokumentaciju, alate, mašine i materijale, kao i sredstva higijensko-tehničke zaštite.
- Obavezno odjeljenje dijeliti u grupe, radi obezbjeđivanja sigurnog i produktivnog rada na času osnova tehnike, pri čemu u grupi ne bi trebalo biti više od 16 učenika,
- Svakoj grupi pripada planirani fond časova, a nastava se izvodi u blok časovima (*po dva časa*). To omogućava svakom učeniku da cio proces doživi, tj. da planira, projektuje i praktično izrađuje predmete.
- Pri realizaciji programskih sadržaja ovog predmeta treba voditi računa o korelaciji nastavnih sadržaja sa drugim predmetima (*informatika, matematika, likovna kultura, kultura življenja, biologija, fizika.*),
- U realizaciji nastavnih sadržaja učenici koriste udžbenike, dnevnik rada, pribor za tehničko crtanje, crteže i ostale izvore znanja. Učenici vode dnevnik rada koji se, po pravilu, čuva u školi, s tim da ga učenici mogu povremeno nositi i kući na uvid roditeljima.
- Pored svakodnevnog vrjednovanja tehničkih znanja, vježbi i praktičnih radova, dva puta godišnje treba sistematizovati pređeno gradivo i izvršiti vrijednovanje putem zadataka objektivnog tipa.
- Programske zadatke nastave ovog predmeta škola ostvaruje putem: redovne nastave, slobodnih tehničkih aktivnosti, dodatne nastave, osmišljenih odgojno-obrazovnih sadržaja (*izložbe, smotre, takmičenja*).

OCJENJIVANJE

Napredovanje učenika treba kontinuirano provjeravati i ocjenjivati, vodeći računa o individualnim mogućnostima, sposobnostima i sklonostima. Za učenje *Osnova tehnike* od bitnog značaja svi elementi koji su relevantni za postizanje potrebnog znanja učenika: znanje sadržaja predmeta, sposobnosti i vještine, odnos prema tehničkim sredstvima i prema ekonomičnom trošenju materijala i energije, odnos prema tehničkoj zaštiti na radu. Njihov udio u sklopu ukupne ocjene zavisi od prirode izučavanog gradiva. U skladu s tim, ocjenjivanje treba da bude zasnovano na različitim metodama i instrumentima. Najpogodniji način za procjenjivanje da li učenik može izvršiti neku aktivnost je posmatrati ga i ocjenjivati dok on izvodi zadanu aktivnost. Pored tradicionalnog pristupa ocjenjivanju potrebno je pratiti i ocjenjivati: izvođenje eksperimentalnih i praktičnih vježbi, rad na projektu, aktivnosti na smotrama tehničke kulture, uenički doprinos za vrijeme grupnog rada, aktivnosti u okviru izbornog programa predmeta, specifične komunikativne i radne vještine itd.

PRILAGOĐAVANJE PROGRAMA

Za učenike sa poteškoćama u učenju i razvoju potrebno je imati posebno prilagođene pristupe i programe. Prilagođavanje se može provoditi modifikacijom programa redovne nastave u pogledu sadržaja, procesa, kao i sredine učenja, zavisno od osobnosti potreba učenika sa poteškoćama u učenju i razvoju. Individualno prilagođeni program, kao i plan rada razvijaju zajedno nastavnik tehničke kulture/osnova tehnike i stručni tim za podršku učenika sa poteškoćama u učenju i razvoju na nivou škole, uz sardnju Centra za opservaciju i mobinog tima, ali i korištenje potrebne ekspertize i učešće roditelja.

USLOVI ZA VRŠENJE POSLOVA:

Pored stručnih uslova, nastavnik, treba da ima široko i temeljito opće obrazovanje, da dobro poznaje disciplinu koju predaje, da poznaje psihološko-pedagoške i metodičke osnove nastave i odgoja, kao i da ima ljudske kvalitete neophodne za nastavničku profesiju. U ovom predmetu nastavu mogu izvoditi osobe sa završenim obrazovanjem, kako slijedi:

- Pedagoški fakultet-odsjek kultura življenja i tehnički odgoj;
- Pedagoški fakultet-odsjek kultura življenja i tehnički odgoj sa informatikom;
- Filozofski fakultet – odsjek tehnički odgoj i informatika -zvanje nastavnik tehničkog odgoja i informatike;
- Filozofski fakultet – odsjek tehnički odgoj i informatika - zvanje profesor tehničkog odgoja i informatike (180 ECTS bodova);
- Pedagoški fakultet- profesor tehničkog odgoja (240 ECTS bodova);
- Profesor proizvodno - tehničkog obrazovanja;
- Profesor politehničkog obrazovanja i odgoja;
- Profesor tehničkog obrazovanja;
- Nastavnik tehničkog obrazovanja;
- Pedagoška akademija - grupa tehnički odgoj-informatika;
- Nastavnički fakultet- nastavnik fizike, informatike sa tehničkim odgojem;
- Viša pedagoška škola- nastavnik politehnike;
- Pedagoško – tehnički fakultet- profesor politehničkog vaspitanja i obrazovanja.

Poslove iz predmeta Osnove tehnike mogu izvoditi i osobe sa završenim I (prvim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja (dodiplomski studij) u tajanju od najmanje tri, odnosno četiri studijske godine, sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Bakalaureat/ Bachelor tehničkog odgoja/kulture, odnosno sa završenim II (drugim) ciklusom odgovarajućeg studija visokog obrazovanja (postdiplomski studij), sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Magistra kulture življenja i tehničkog odgoja , Magistra tehničkog odgoja, Magistra kulture življenja i tehničkog

odgoja sa informatikom, odnosno završenim trećim ciklusom studija i naučnim zvanjem doktora odgojnih nauka u kulturi življenja i tehničkom odgoju-metodika nastave tehničkog odgoja u osnovnoj školi, zatim *diplomirani mašinski inženjeri** s položenom pedagoško-psihološko-metodičkom grupom predmeta.

(*Osoba iz prethodnog stava dužna je ove ispite položiti u roku od godinu dana od dana stupanja na posao nastavnika).

